

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Август 2016. године

Београд, септембар 2016.

САДРЖАЈ

Уводна напомена	3
Резиме	4
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	6
Инфлациона очекивања синдиката	7
Инфлациона очекивања становништва	7
Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва	7
Описно исказана инфлациона очекивања становништва	8

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, са увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије је почела да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од децембра 2014. за Народну банку Србије спроводи агенција Нинамедија. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, а од марта 2014. и о очекиваном међугодишњем расту цена у средњем року, тј. за две године унапред.

Резиме

Резултати августовске анкете говоре у прилог томе да финансијски сектор и привреда очекују да ће стабилност цена бити очувана како у наредној години дана, тако и у средњем року.

Према резултатима анкете агенције Нинамедија, инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред су у августу износила 2,25% (2,0% у јулу).

Очекивана инфлација привреде за годину дана унапред од априла је стабилизована на нивоу од 2,0%. Инфлациона очекивања становништва за годину дана унапред су у августу била на нивоу од 6,0%, док синдикати очекују да инфлација у августу 2017. године буде на нивоу од 2,75%.

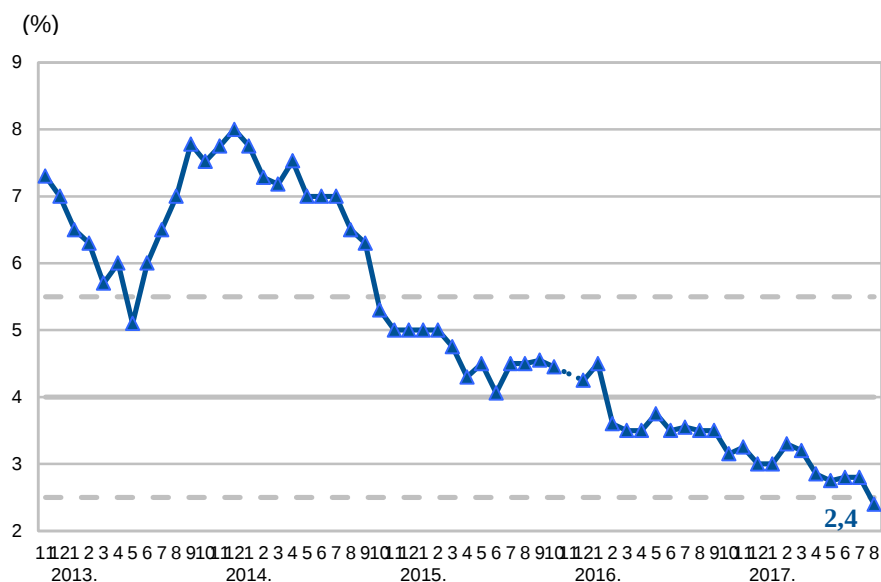
Средњорочна инфлациона очекивања свих сектора осим привреде, која бележи нижа очекивања, наставила су да се крећу у оквиру граница циљаног распона.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење ових сектора у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

Инфлациона очекивања финансијског сектора

Инфлациона очекивања финансијског сектора за годину дана унапред су, према резултатима анкете агенције Нинамедија, у августу износила 2,25% (2,0% у јулу). Према анкети агенције Блумберг, очекивања финансијског сектора су наставила да се крећу у границама циља (од октобра 2013) и у септембру износе 2,8%, колико су износила и у августу.

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос, Нинамедија и Блумберг.

Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора¹ (која обухвата резултате из анкета агенција Нинамедија и Блумберг) за годину дана унапред је у августу снижена на ниво од 2,4%.

Средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора (за две године унапред) у границама циља су од када се прате (март 2014) и у августу су се налазила на нивоу од 2,8% (2,5% у јулу).

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Нинамедија и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат, што одговара реалној ситуацији, будући да оне имају нешто већи утицај на економске токове.

Инфлациона очекивања привреде

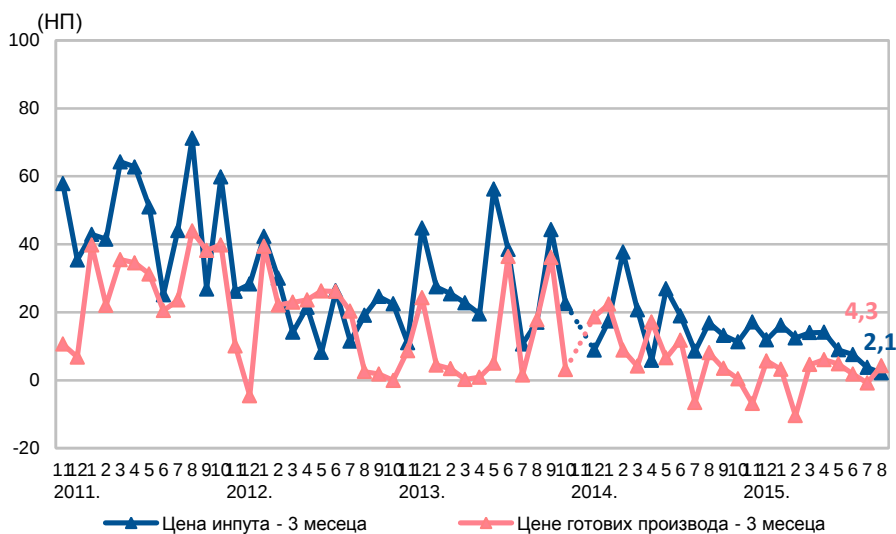
Инфлациона очекивања привреде за годину дана унапред од априла су се стабилизovala на нивоу од 2,0%. Ниска и стабилна инфлациона очекивања привреде резултат су смањених трошковних притисака услед нижих цена нафте и осталих примарних производа, као и ниске инфлације како на домаћем тржишту, тако и у међународном окружењу.

Нето проценат² (НП) предузећа који очекује раст цена *инпута* у наредна три месеца у августу је износио 2,1 п.п. (3,7 п.п. у јулу), док НП испитаника који у истом периоду очекује раст цена *готових производа* износи 4,3 п.п. (0,8 п.п. је у јулу очекивао пад). **У истом периоду већина испитаника у наредна три месеца не очекује промену цена ни инпута (93,6%), ни готових производа (92,2%).** У погледу очекивања у наредној години дана, у августу се бележе следећи резултати: НП предузећа који очекује раст цена *инпута* износи 17,4 п.п. (јул 19,7 п.п.), а НП предузећа који очекује раст цена *готових производа* 17,8 п.п. (19,4 п.п. у јулу).

У погледу производње/промета, НП испитаника који се у августу изјаснио да у наредна три месеца очекује њихов раст смањен је на 16,8 п.п. (са 30,3 п.п. у јулу), као и НП испитаника који у наредној години дана очекују раст производње/промета на 26,4 п.п. (са 38,5 п.п. у јулу).

² Израчунавају се као разлика учешћа предузећа која очекују раст цена и оних која очекују њихов пад, пондерисаних пословним приходима.

Графикон 2. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

*Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.
Извор: Ипсос/Нинамедија.

Инфлациона очекивања синдиката

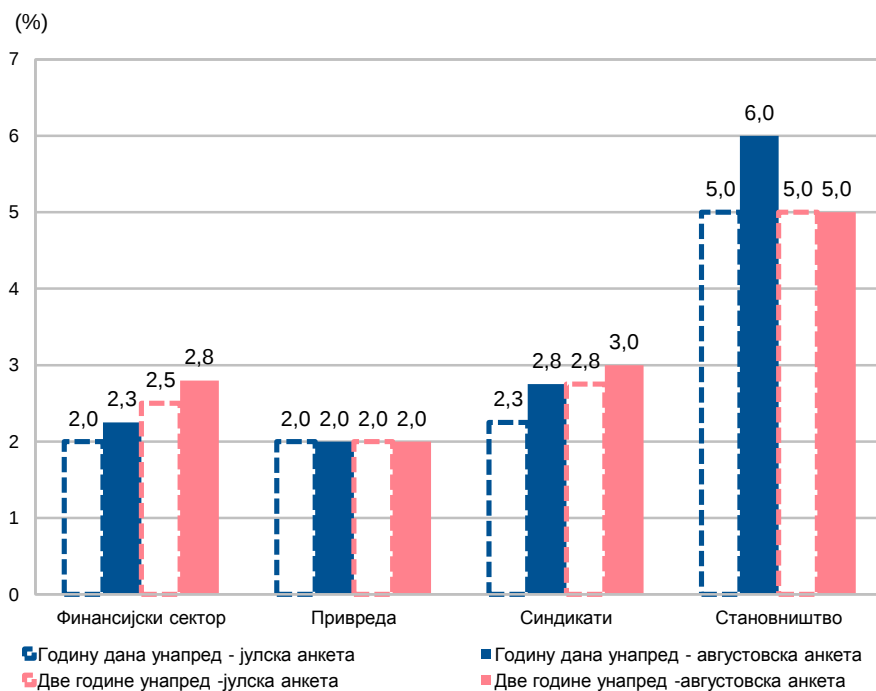
Инфлациона очекивања синдиката за годину дана унапред вратила су се у границе циљаног распона и у августу су износила 2,75% (2,25% јул). Средњорочна инфлациона очекивања су у августу износила 3,0% (2,75% јул), а у границама циља крећу се од марта 2015. године.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички исказана инфлациона очекивања становништва

Очекивана међугодишња инфлација сектора становништва се у последњој години дана креће око горње границе циљаног распона и у августу је забележила ниво од 6,0% (јул 5,0%).

Средњорочна инфлациона очекивања становништва (за две године унапред) већ 19 месеци заредом износе 5,0%, што потврђује то да становништво у средњем року очекује да ће се инфлација стабилизovati у оквиру граница дозвољеног одступања од циља.

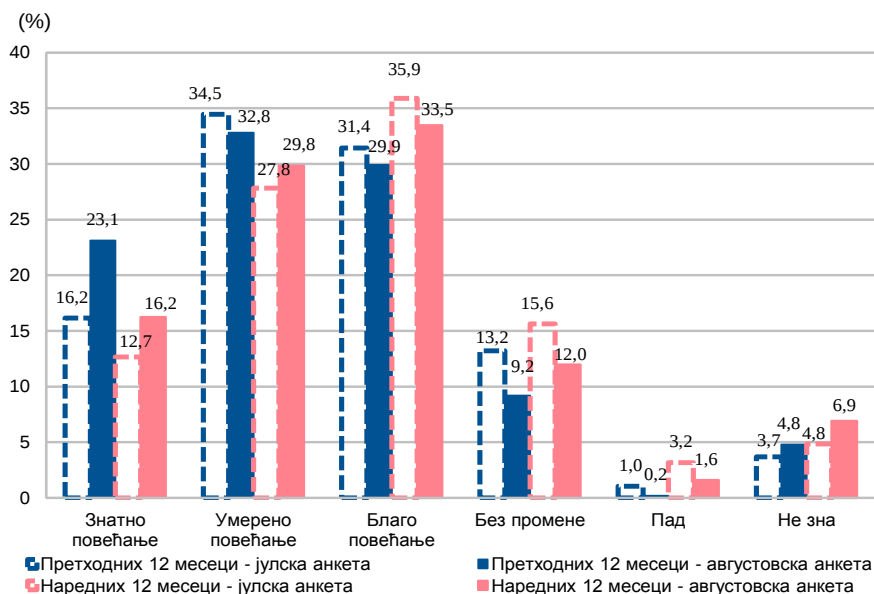
Графикон 3. Очекивана м.г. инфлација за једну и две године унапред

Извор: Нинамедија.

Описно исказана инфлациона очекивања становништва

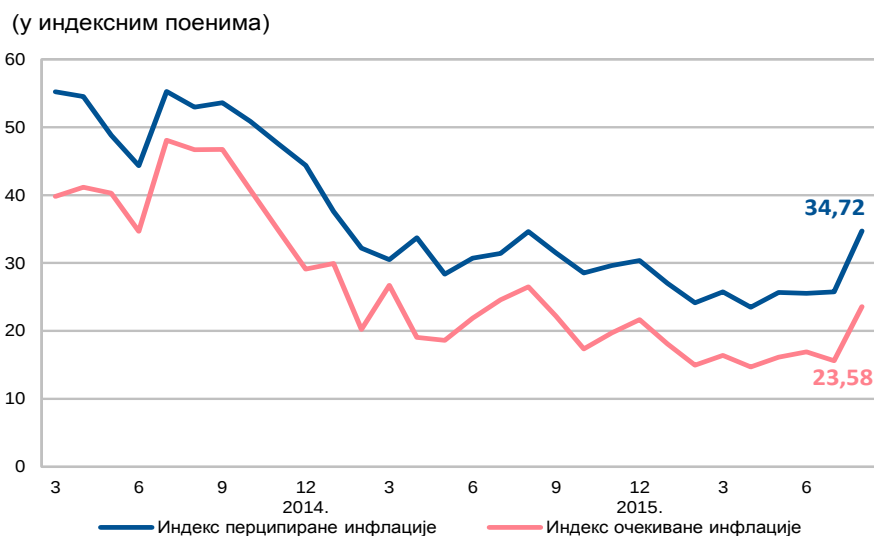
Описно (квалитативно) исказана очекивања сектора становништва у погледу раста цена указују на то да већина испитаника (63,3%) очекује умерено или благо повећање цена у наредној години дана. Удео анкетираних који не очекује промену цена или очекује њихов пад износи 12,0% и 1,6%, респективно, док се 6,9% испитаника изјаснило да не зна. Удео испитаника који очекује знатно повећање цена у наредној години дана у августу се повећао на 16,2% (јул 12,7%).

У претходном периоду забележен је тренд смањења броја испитаника који се изјашњавају да у наредној години дана очекују знатно повећање цена у корист одговора који подразумевају умерен и благ раст или непромењене цене. Такво кретање инфлационих очекивања сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу које доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Нинамедија.

Индекс перципиране инфлације наставио је и у августу да се креће изнад вредности индекса очекиване инфлације,³ што нам указује на то да становништво очекује да ће инфлација у наредних 12 месеци бити нижа у односу на претходну годину дана. То значи да један део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних 12 месеци не очекује да ће се то наставити у наредних 12 месеци.

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва

Извор: Нинамедија.

³ Поменути индекс се добија као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или пале. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016.